

KESKUSTAN
EDUSKUNTARYHMÄ

13.3.2015

Työllistävä Suomi

Toimialakohtainen selvitys 200 000 työpaikan luomisen edellytyksistä ja esteistä

Esipuhe

Lisää työpaikkoja Suomeen

Suomeen on saatava lisää työpaikkoja, jotta velkaantumisen voidaan lopettaa ja hyvinvointiyhteiskunnan palvelut turvata.

Keskustan tavoite on luoda koko maahan 200 000 uutta työpaikkaa yksityiselle sektorille seuraavan kymmenen vuoden aikana ja kääntää Suomen talouden kahden prosentin kasvu-uralle. Työllisyysastetta on nostettava tuntuvasti.

Tavoitteissa onnistuminen edellyttää rohkeita uudistuksia. Monet etenkin kilpailukyvyyn, yrittäjyyden ja työllisyyden parantamiseen liittyvät päätökset voidaan ratkaista Keskustan esittämän yhteiskuntasopimuksen kautta.

Yhteiskuntasopimus tarkoittaa laajaa, luottamukseen perustuvaa yhteistyötä hallituksen, eduskunnan, työmarkkina- ja yrittäjäjärjestöjen sekä muiden keskeisten toimijoiden välillä. Tarvitaan ratkaisuja, joissa mahdollistetaan tarvittavia joustoja yritysten ja muiden työnantajien kannalta ja samalla vahvistetaan työntekijöiden turvaa.

Keskusta on päättävän vaalikauden ajan esittänyt kymmeniä toimia työpaikkojen luomiseksi. Ne ovat perustuneet omaan valmisteluun sekä jatkuvaan keskusteluun asiantuntijoiden, päättäjien, yrittäjien, työmarkkinajärjestöjen edustajien ja tavallisten ihmistenkin kanssa. Marraskuussa 2014 järjestimme Työpäivän, jossa kuuntelimme eri toimialojen ja vaikuttajien näkemyksiä tarvittavista uudistuksista.

Olemme jatkaneet keskusteluja ja pohdintoja Työpäivän jälkeen. Niiden tuloksena kirjoitimme Keskustan eduskuntaryhmän piirissä tämän yhteenvedon eri toimialojen näkemyksistä ja esityksistä siitä, kuinka paljon eri aloille voitaisiin työpaikkoja luoda sekä mitä keinoja tavoitteiden saavuttaminen edellyttäisi. Toimialojen tavoitteissa ja näkemyksissä on painotuseroja, ja jopa eroavaisuuksia. Sen ei pidä antaa häiritä.

Kyse on keskustelun avauksesta. Viisaat päättäjät kuuntelevat suomalaisten yritysten näkemyksiä ja tekevät niistä tarvittavat johtopäätökset. Keskustan eduskuntaryhmä halua antaa tämän asiakirjan kaikkien puolueiden, muiden vaikuttajien ja kaikkien kansalaisten hyödynnettäväksi.

Lupaavin mahdollisuus työpaikkoihin on biotaloudessa ja puhtaassa teknologiassa: kotimaisten, uusiutuvien luonnonvarojen kestävässä hyödyntämisessä Suomen korkeaan osaamiseen ja laadukkaaseen koulutukseen sekä maailman ruoka-, vesi- ja energiaongelmien ratkaisemiseen yhdistettynä. Keskustan tavoite on tehdä Suomesta biotalouden, kiertotalouden ja kestävä kehityksen edelläkävijä. Biotalous uudet työpaikat jakautuvat lukuisille perinteisille toimialoille: metsätalouteen ja -teollisuuteen, energiasektorille, metalliteollisuuteen, elintarviketalouden ja kemianteollisuuteen.

Muita tulevaisuuden kasvualoja ovat esimerkiksi matkailu, kaivannaisteollisuus, hyvinvointipalvelut sekä tietotekniikan soveltaminen.

Kun talous saadaan kasvu-uralle, syntyy työpaikkoja myös lukuisille kotimaan ostovoimasta riippuville kaupan ja palveluiden aloille. Jos kasvu-uralle ei päästä, näillä aloilla näivettymisen kierre jatkuu.

Digitalisaation mahdollisuuksiin tarttuminen, turhan byrokratian ja sääntelyn purkaminen sekä erilaisten kokeilujen mahdollistaminen ovat myös läpileikkaavia tavoitteita tässä asiakirjassa.

Suomi ei nouse leikkauslistoilla, vaan työllä ja yrittämisellä. Siksi kaikessa päätöksenteossa on seuraavalla vaalikaudella otettava huomioon yksi asia: miten Suomeen saadaan lisää työpaikkoja. Siitä tässä asiakirjassa on kysymys.

Kimmo Tiilikainen
Keskustan eduskuntaryhmän puheenjohtaja

Työllistävä Suomi

Esipuhe

Yhteenveto keskeisistä työpaikkatavoitteista ja -keinoista	4
Yleiset tavoitteet	4
Rakennusala	5
Metsäteollisuus ja -talous sekä puutuoteteollisuus (osana biotaloutta).....	5
Metalliteollisuus	5
Ympäristöliiketoiminta/ Cleantech (osana biotaloutta).....	5
ICT	6
Energia (osana biotaloutta)	6
Matkailu ja ravintola-ala	6
Kauppa	6
Logistiikka	7
Kaivannaiset	7
Alkutuotanto ja elintarviketeollisuus (osana biotaloutta)	7
Yksityisen sektorin hyvinvointi- ja terveysala, terveysteknologia, lääketieteollisuus.....	7
Luovat alat	8
Kemianteollisuus	8
Muut toimialat.....	8
Pankki- ja rahoitusala	8
Julkinen sektori	8
Yleistä kaikkia toimialoja koskevaa taustatietoa	9
Yritysten liikevaihdot	9
Yksityisen sektorin työlliset toimialoittain (toteuma 2008, 2012 ja tavoite 2025).....	10
Keskeisiä johtopäätöksiä	11
Kansakunnan työpanoksen määrää on kasvatettava vähintään 300 miljoonaa tuntia vuositasolla eli noin 200 000 työpaikalla	11
Työn tuottavuus	13

Yhteenveto keskeisistä työpaikkatavoitteista ja -keinoista

YLEISET TAVOITTEET

- Yhteensä Suomeen tarvitaan noin 325 miljoonaa työtuntia/vuosi lisää vuoteen 2025 mennessä, jotta sekä ikärakenteen muutos tuorein eläkeratkaisu huomioiden että rakenteellinen alijäämä ja kestävyysvaje saadaan korjatuksi. Tämä tarkoittaa vähintään 200 000 työpaikkaa lisää yksityiselle sektorille.
- Tuottavuuden vuosikasvu vuoteen 2020 mennessä on nostettava tasolle 1,5- 2.0 % / vuosi yksityisellä sektorilla.

Kaikkia toimialoja läpileikkaavat keinot työpaikkamäärän kasvattamiseksi

- Työllisyysaste nostettava vähintään 75 %:iin
- Työuria lisättävä alusta, keskeltä ja vapaaehtoiselta pohjalta vielä lopusta.
- Työmarkkinoiden sopimusjärjestelmää on uudistettava kolmikantaisesti. Uudistuksen keskeiset tavoitteet:
 1. Työmarkkinoiden parempi joustavuus ja parempi joustoturva.
 2. Paikallisen sopimisen edistäminen hyödyntämällä täysimääräisesti nykyisten työehtosopimusten mahdollisuuksia. Osana yhteiskuntasopimusta kannustetaan työntekijöitä, yrityksiä ja työmarkkinajärjestöjä edelleen kehittämään paikallista sopimista.

3. Jatko-, täydennys-, työpaikka- ja uudelleenkoulutuksen resursseja on lisättävä kolmikantaisesti.
4. Ammatillista liikkuvuutta lisättävä ja sen vaatimaa turvaa parannetaan.
5. Alueellista liikkuvuutta lisättävä ja sen vaatimaa turvaa parannetaan.

Kaikkia toimialoja läpileikkaavat keinot tuottavuuden nostamiseksi

- Koulutuksen voimavarojen kohentaminen.
- Julkisen ja yksityisen tutkimus- ja kehittämisrahoituksen (t&k) kääntäminen kasvuun.
- PK- yritysten tuote- ja yrityskehitysvalmiuksien parantaminen.
- Rahoituksen markkinapuutteiden paikkaaminen.

RAKENNUSALA

Työpaikkatavoite vuoteen 2025 mennessä

Tavoitteena on 20 000 lisätyöpaikkaa.

Keskeiset keinot työpaikkatavoitteen toteutumiseksi

- Kaavoituksen joustavoittaminen ja luvituksen nopeuttaminen.
- Aran tase otetaan tehokkaammin käyttöön asuntorakentamisen vauhdittamiseksi
- Infrarakentamisen vahvistaminen, perustetaan Valtion Infra Oy toteuttamaan suuria liikennehankkeita.

METSÄTEOLLISUUS JA –TALOUS SEKÄ PUUTUOTETEOLLISUUS (osana biotaloutta)

Työpaikkatavoite vuoteen 2025 mennessä

Tavoitteena on 20 000 lisätyöpaikkaa.

Keskeiset keinot työpaikkatavoitteen toteutumiseksi

Metsien vuotuinen käyttö nostetaan 80 milj. kuutiometriin v. 2025 mennessä.

- Poistetaan esteet metsien käytölle, myös alemman tieverkon on oltava kunnossa.
- Turvataan koulutuksella ammattitaitoisen työvoiman saatavuus (metsäkoneen kuljettajien koulutus, satsataan siihen, että koulutettavat jäisivät alalle).
- Ammattimaisen metsätalousyrittäjyyden vahvistaminen.
- Puutuoteteollisuuden edistämishjelma.
- Metsäteollisuuden innovaatioiden tuotteistaminen.

METALLITEOLLISUUS

Työpaikkatavoite vuoteen 2025 mennessä

Tavoitteena on 15 000 lisätyöpaikkaa.

Keskeiset keinot työpaikkatavoitteen toteutumiseksi

- Energiapolitiikka on pitkäjänteistä ja teollisuuden käyttämän energian hinta on kansainvälisesti vertaillen kilpailukykyinen.
- Yhtenäinen strategia Suomen vienninedistämiseen ja yritysten kansainvälistymispalveluihin.
- Kotimaista yrittäjyyttä edistetään sukupolvenvaihdoksia helpottamalla.
- Toteutetaan Koillisväylän tietoliikennekaapeli

YMPÄRISTÖLIIKETOIMINTA / CLEANTECH (osana biotaloutta)

Työpaikkatavoite vuoteen 2025 mennessä

Tavoitteena on 50 000 lisätyöpaikkaa

Keskeiset keinot työpaikkatavoitteen toteutumiseksi

- Suomesta tehdään kiertotalouden edelläkävijämaa.
- Varmistetaan, että toimialalla on riittävästi osaaavaa työvoimaa. Kaikilla koulutusasteilla on oltava valmiudet toimialan läpimurtoon
- Julkisen ja yksityisen t&k-panostuksen vaikuttavampi kohdentaminen.
- Systemiosaaminen on vahvuus metsä- ja metalliteollisuudessa.
- Puhtaan teknologian vienti kasvaa merkittävästi.
- Suomi tunnetaan maailmalla käytännönläheisenä ratkaisijana ilmastonmuutokseen sekä ruoka-, vesi- ja energiapulaan liittyvissä ongelmissa.

ICT

Työpaikkatavoite vuoteen 2025 mennessä

Tavoitteena on 10 000 lisätyöpaikkaa

Keskeiset keinot työpaikkatavoitteen toteutumiseksi

- Digitalisaatio kansallisen strategian keskiöön, tavoitteena edelläkävijyys.
- Älykkäät sähköverkot käyttöön
- Kansainvälisten osaajien työlupaehtojen helpottaminen.
- Kansalainen valvoo omia tietojaan ja voi hoitaa kaiken viranomaisasioinnin sähköisesti.
- Yrityksissä johtaminen ja markkinointi kuntoon, prosessien automatisointi. Markkinointi- ja hankintaosaamisen puutteet ovat erityisesti toimialan pienten ja keskisuurten yritysten huolenaiheena.

ENERGIA (osana biotaloutta)

Työpaikkatavoite vuoteen 2025 mennessä

Tavoitteena on 15 000 lisätyöpaikkaa

Keskeiset keinot työpaikkatavoitteen toteutumiseksi

- Tuntuvia investointeja uusiutuvaan energiaan, bioraaka-aineisiin, tuuli- ja aurinkoenergiaan sekä vähäisessä lisäysmielessä myös vesivoimaan jo rakennettuihin vesistöihin.
- Fossiilisten verojen kiristäminen, uusiutuvan energian tukijärjestelmän parantaminen sekä pienimuotoisen energiantuotannon jakelujärjestelmiin pääsyn varmistaminen
- Hiiletön Helsinki 2025 –hanke käyntiin

MATKAILU- JA RAVINTOLA-ALA

Työpaikkatavoite vuoteen 2025 mennessä

Tavoitteena on 30 000 lisätyöpaikkaa.

Keskeiset keinot työpaikkatavoitteen toteutumiseksi

- Alkoholin kulutuksen ohjaaminen nykyistä useammin ravintolassa tapahtuvaksi.
- Turhan säätelyn karsiminen. Erityistoimenpiteenä anniskelu- ja elintarvikelainsäädännön keventäminen.
- Vähennettävä työvoiman palkkaamisen esteenä olevaa byrokratiaa.
- Lentoliikenteen ja lentoasemaverkoston turvaaminen koko maassa. Myös suoria yhteyksiä ulkomaille maakuntakentiltä.

KAUPPA

Työpaikkatavoite vuoteen 2025 mennessä

Toimialalta uhkaa poistua 10 000 työpaikkaa. Mahdollisia menetyksiä voidaan lieventää, jos yleinen talouskehitys saadaan kasvuun ja kansalaisten ostovoima vahvistuu.

Keskeiset keinot työpaikkatavoitteen toteutumiseksi

- Arvonlisäveroa ei tule kiristää.
- Nettikaupan muodostama murros otettava vakavasti. Kivijalkakaupan aukiololainsäädännölle on uudistustarve.
- Työsopimuskäytännön ajantasaistaminen.

LOGISTIIKKA

Työpaikkatavoite vuoteen 2025 mennessä

Tavoitteena on 5000 lisätyöpaikkaa.

Keskeiset keinot työpaikkatavoitteen toteutumiseksi

- Logistiikka alan kannalta on olennaista, että priorisoidaan perusväylänpitoa ja erityisesti tieverkostoa.
- Raskaan liikenteen vinjetti-tiemaksut Ruotsin mallin mukaisesti.
- Polttoaineveron palautusjärjestelmän käyttöönotaminen.
- Väylämaksujen alentaminen tai poistaminen.

KAIVANNAISET

Työpaikkatavoite vuoteen 2025 mennessä

Tavoitteena on 5000 lisätyöpaikkaa.

Keskeiset keinot työpaikkatavoitteen toteutumiseksi

- Perusedellytys on, että alan ympäristöriskien hallintaa parannetaan tuntuvasti.
- Julkisen riski- ja velkarahoituksen sekä takausmahdollisuuksia parannettava, erityisesti malmi-netsinnässä sekä pk-sektorilla.
- VTT:n ja Tekesin voimavaroja kaivostoiminnan edistämiseksi kohennettava.
- Suomessa toteutettavaa jatkojalostusta lisättävä.
- Valtion omistajuutta tarvittaessa vahvistettava.

ALKUTUOTANTO JA ELINTARVIKETEOLLISUUS (osana biotaloutta)

Työpaikkatavoite vuoteen 2025 mennessä

Tavoitteena on 5000 lisätyöpaikkaa.

Keskeiset keinot työpaikkatavoitteen toteutumiseksi

- Ruuantuotannon omavaraisuuteen tuntuvaa kasvua.
- Korkean jalostusasteen ruuantuotannon merkittävää lisävientiä.

YKSITYISEN SEKTORIN HYVINVOINTI- JA TERVEYSALA, TERVEYSTEKNOLOGIA, LÄÄKETEOLLISUUS

Työpaikkatavoite vuoteen 2025 mennessä

Tavoitteena on 30 000 lisätyöpaikkaa

Keskeiset keinot työpaikkatavoitteen toteutumiseksi

- Kevennetään hallinnollista taakkaa. Normien purku, yhtenäistäminen ja ajantasaistaminen. Samat pelisäännöt kaikille toimijoille. Joustavuutta peliin, jotta voidaan kehittyä.
- Hyödynnetään tietoa. Kerätty tieto liikkumaan ja töihin. Tietokannat ja kansalliset sähköiset palvelut tehokkaasti käyttöön. Digitalisaatiosta hyödyt irti.
- Tarjotaan selkänööriä kasvua hakeville. Tutkimuksen ja investointien rahoitusmekanismit joustaviksi ja selkeiksi. Ensimmäisen työntekijän palkkauksen helpottaminen. Uusien tuotteiden kaupallistaminen ja hoitomenetelmien kehittäminen vaativat pitkäjänteisyyttä.

LUOVAT ALAT

Työpaikkatavoite vuoteen 2025 mennessä

Tavoitteena on 5000 lisätyöpaikkaa.

Keskeiset keinot työpaikkatavoitteen toteutumiseksi

- Luovien alojen työntekijät ovat tyypillisiä ”epätyypillisten työsuhteiden tekijöitä”. Heidän kohdallaan pitäisi pystyä löytämään joustava työtulon ja sosiaaliturvan yhdistelmä.
- Tekijänoikeustulojen tulouttaminen yritykselle verotuksellisesti järkeväksi.
- Koulutusviennin lisääminen ja peliteollisuuden edistäminen.

KEMIANTEOLLISUUS

Työpaikkatavoite vuoteen 2025 mennessä

Tavoitteena on, että työpaikkojen määrä pysyy nettomääräisesti ennallaan. Biotalousnovaatiot voivat myös lisätä työpaikkojen määrää.

Keskeiset keinot työpaikkatavoitteen toteutumiseksi

- Alan ammatillisesta koulutuksesta on huolehdittava (2. aste ja AMK). Kemianteollisuus tarvitsee mm. prosessinhoitajia, joiden koulutus uhkaa hiipua nuorisoasteella.
- Lupaprosessien vauhdittaminen. Lupaprosessien venyminen vaikeuttaa sekä yrittäjyyttä että investointien toteutusta. Lupia joudutaan hakemaan usein eri järjestelmistä, jotka toimivat erilaisilla aikatauluilla. Päätöstakuun käyttöönottoaminen.
- Liikenneväylien toimivuus (tiet, ratayhteydet, meriyhteydet) ja kuljetusten kustannustaso ovat kemianteollisuudelle olennaisia asioita.
- Työhyvinvoinnin parantaminen ja sairauspoissaolojen vähentäminen parantavat yritysten kannattavuutta ja ovat sekä työntekijöiden että työnantajien edun mukaisia.

MUUT TOIMIALAT

Työpaikkatavoite vuoteen 2025 mennessä

Osalla toimialoista on odotettavissa lisäystä työpaikkoihin ja osalla puolestaan vähentymistä. Työpaikkakehitykseen vaikuttaa talouden yleinen tilanne. Monet kotimaan palvelualat joko menettävät tai lisäävät työpaikkojen määrää kotimaan ostovoiman mukaan. Nettomääräisesti muiden alojen yritysten henkilöstön on laskettu pysyvän ennallaan.

PANKKI- JA RAHOITUSALA

Alan työpaikkakehitys on yhteydessä muiden toimialojen kehitykseen ja siihen voidaan vaikuttaa yleisellä talouspolitiikalla. Pankki- ja rahoitusala ei tästä syystä ole erikseen kartoitettu tässä selvityksessä.

JULKINEN SEKTORI

Työpaikkatavoite vuoteen 2025 mennessä

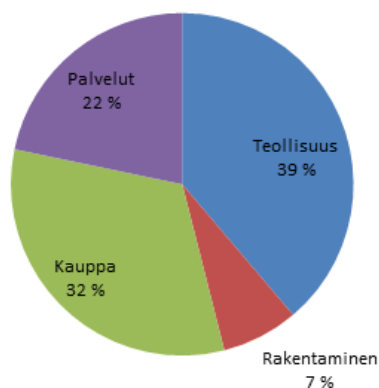
Lisäystä julkisen sektorin sosiaali- ja terveyspalveluihin noin 20 - 30 000 työntekijää. Loput alan työpaikkalisäyksestä kohdistuu yksityiselle puolelle. Samaan aikaan muualta julkiselta sektorilta vähentyy noin 20 - 30 000 työpaikkaa, joten nettomääräisesti julkisen sektorin työpaikkojen määrä säilyy nykytasollaan.

Yleistä kaikkia toimialoja koskevaa taustatietoa

Yritysten liikevaihdot

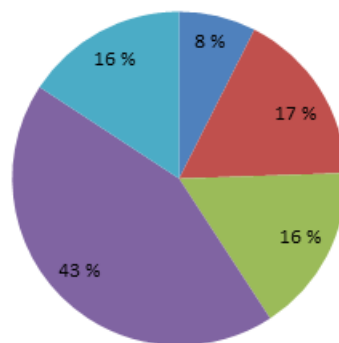
(Lähde: Yritysten tilinpäätöstiedot 2013, Tilastokeskus)

Yritysten liikevaihto 2013, yht. 392 mrd

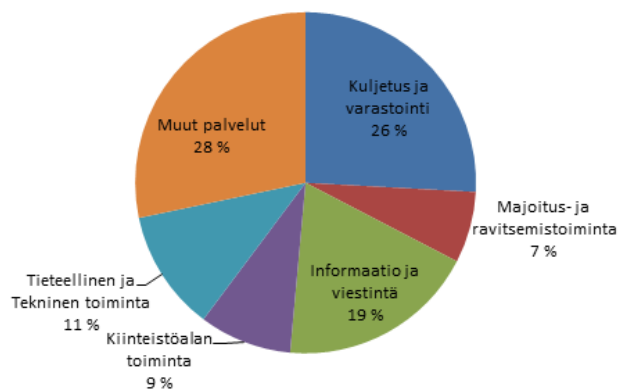

Teollisuuden liikevaihdon jakautuminen päätoimialoittain, 2013* yht. 151 mrd. €

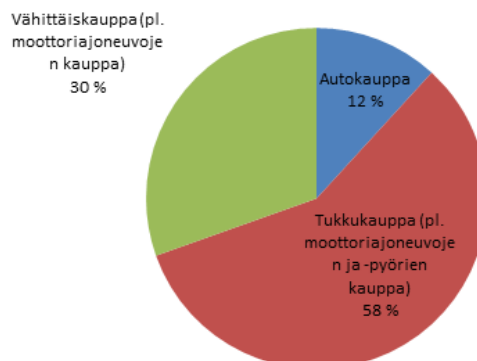
■ Elintarviketeollisuus ■ Metsäteollisuus ■ Kemianteollisuus ■ Metalliteollisuus ■ Muut

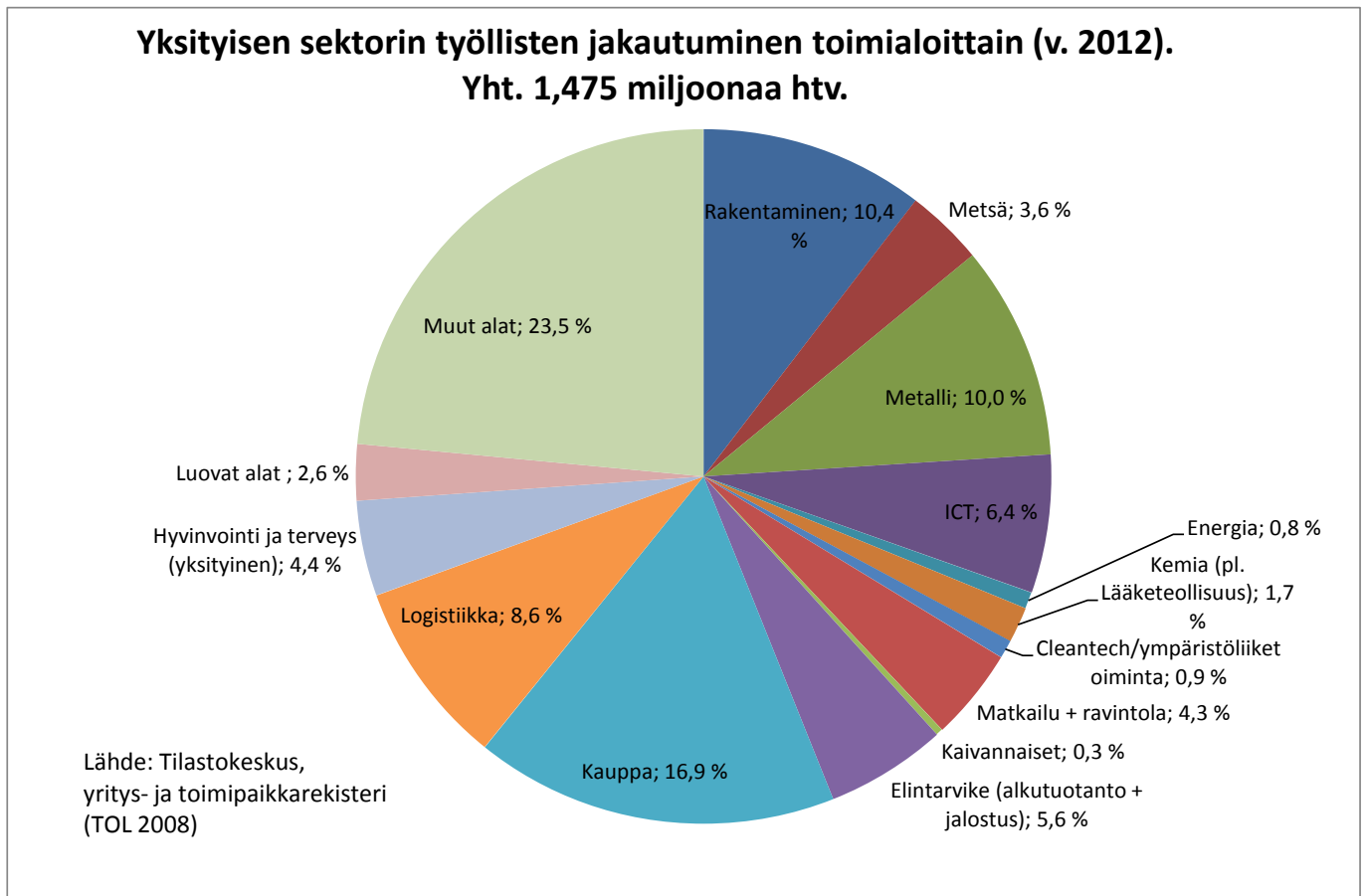
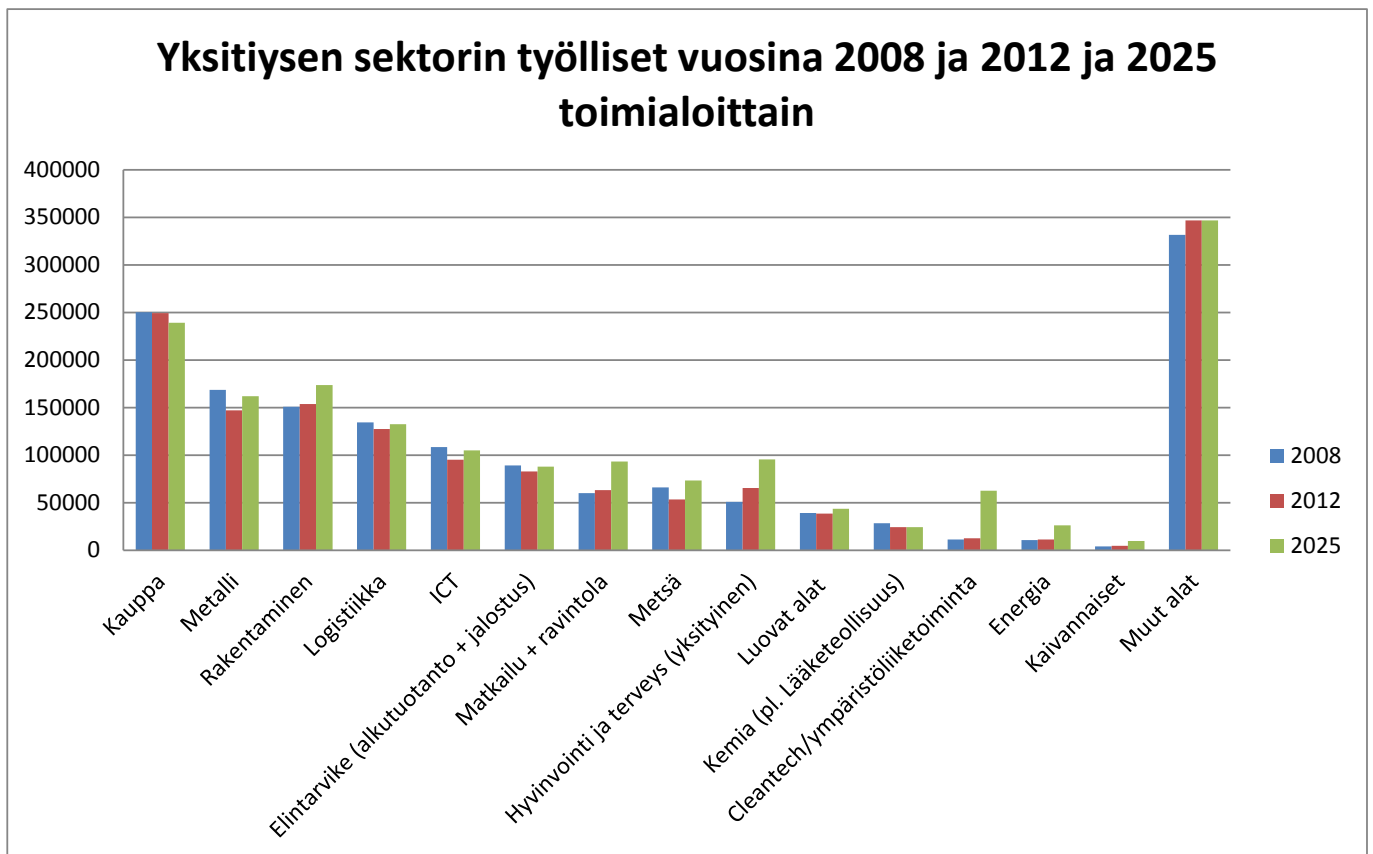
Palveluiden liikevaihto 2013 yht. 87 mrd

Kaupan liikevaihto 2013, yht. 126 mrd. €

Yksityisen sektorin työlliset toimialoittain (Toteuma 2008, 2012 ja tavoite 2025)

Keskeisiä johtopäätöksiä

1. Kansakunnan työpanoksen määrää on kasvatettava vähintään 300 miljoonaa tuntia vuositasolla eli noin 200 000 työpaikalla

1.1. Työpanoksen määrä on romahtanut ja väheneminen jatkuu

- Vuodesta 1989 vuoteen 2014 työikäisen (15-64v) väestön määrä on kasvanut Suomessa noin 130 000 hengellä.
- Työikäisen väestön kasvusta huolimatta työtuntien määrä ei kuitenkaan ole kasvanut, vaan romahtanut. Työpanoksen määrä on 25 vuodessa vähentynyt noin 4,5 miljardin työtunnin vuositasosta kansantalouden tilinpidon mukaan noin 400 miljoonalla työtunnilla. Työvoimatutkimuksen tilastojen mukaan työpanoksen vähentyminen on puolestaan ollut runsaat 500 miljoonaa tuntia/vuosi.

1.2. Työpanoksen lisäämistarve

Työpanoksen lisäämistarpeen voi jakaa kolmeen osa-alueeseen: ikärakenteen muutos, rakenteellisen alijäämän ja kesätyövoimavajeen umpeenkurominen ja yhteistarve lisätyöpanokselle.

Ikärakenteen muutos

- Jukka Pekkarisen työryhmän mukaan työikäisen väestön määrä vähenee vuodesta 2015 vuoteen 2025 noin 65 000 hengellä.
Olettaen työllisyysasteeksi 70 prosenttia, tarkoittaa tämä, että työtuntien määrä vähentyy noin 105 miljoonaa tuntia vuositasolla ikärakenteen muutoksen vuoksi seuraavan kymmenen vuoden aikana.
- Elinikäodotteen kasvusta 2/3 käytettäisiin työryhmän esityksen mukaan työelämässä jatkamiseen ja 1/3 eläkkeellä olon ajan kasvuun.
Eläkeuudistus nostaisi työllisyysastetta noin 1 – 2 % ja lisää työllisyyttä (kasvuoletuksena työllisyysasteeseen 1,5 prosenttia) noin 50.000 hengellä. Työtunneiksi muutettuna tämä tarkoittaa 80 miljoonaa lisätyötuntia vuodessa vuoteen 2025 mennessä.
- Johtopäätös ikärakenteen muutoksesta ja eläkeratkaisusta: Työtunneilla mitaten vuotuisen työpanoksen säilyttäminen nykytasollaan vaatii eläkeratkaisun lisäksi noin 25 miljoonaa työtuntia lisää.

Rakenteellisen alijäämän ja kestävyysvajeen umpeenkurominen

- Rakenteellisen alijäämän ja kestävyysvajeen umpeen kurominen edellyttää työllisyysasteen tuntuvaa nostamista. Tämän vaatimuksena on vähintään 1,5 – 2,0 prosentin reaalin keskkasvu bruttokansantuotteen.

Eläkeratkaisun jälkeen tavoitteena olevasta noin 71 prosentin työllisyysasteesta on pystyttävä kohentamaan vielä neljällä prosenttiyksiköllä eli 75 prosenttiin saakka seuraavaan kymmenen vuoden aikana.

Tämä tarkoittaa, että tarvitaan vähintään 175 000 henkilön lisätyöllistämistä.

Vuotuisiksi kansantalouden työtunneiksi muutettuna tämä tarkoittaa lähes 300 miljoonaa tuntia.

Yhteistarve lisätyöpanokselle

- Yhteensä Suomeen tarvitaan noin 325 miljoonaa työtuntia/vuosi lisää vuoteen 2025 mennessä, jotta sekä ikärakenteen muutos tuorein eläkeratkaisu huomioiden että rakenteellinen alijäämä ja kestävyysvaje saadaan korjatuksi.
- Tämä tarkoittaa, että Suomeen tarvitaan työpaikkoja lisää yhteensä yli 200 000 seuraavan kymmenen vuoden kuluessa.
- Vuositasolle laskettuna Suomeen pitää syntyä keskimäärin 20 000 lisätyöpaikkaa. Talouskasvun hitaasta käynnistymisestä johtuen tavoitteen toteutuma painottuu ajanjakson viimeisille vuosille alkuvuosia enemmän, joten todellisuudessa 2020-luvulla työpaikkojen määrän pitää kasvaa tuntuvasti keskitavoitetta nopeammin.

Ensimmäisinä vuosina työpaikkojen kasvua patoaa pitkittyneestä taantumasta toipuminen, jolloin käyttöasteita ryhdytään nostamaan ilman, että työvoiman määrää voidaan vielä tuntuvasti lisätä.

Toiseksi Suomessa on laiminlyöty jo useiden vuosien ajan tutkimukseen, tuotekehitykseen, innovointiin ja investointeihin satsaaminen. Talouden kasvuperustan vahvistaminen vaatii oman aikansa ennen kuin tämä todella vaikuttaa työpaikkojen määrään. Investoinnit ovat jo pidempään olleet poistoja alhaisemmalla tasolla eli olemassa olevaa laitekantaa on käytetty loppuun.

1.3. Työpanoksen kasvun lähteet

Oletuksena on, että työpanoksen määrään kasvattaminen tapahtuu seuraavien työvoimareservissä olevien resurssien kautta:

- Työssä olevien työpanoksen kasvattaminen eläkeikää jatkaen (eläkeratkaisun vaikutus on 50 000 henkilötyövuotta)
- Muun työvoiman ulkopuolella oleva potentiaalin hyödyntäminen 30 000 henkilöä
- Työttömät työnhakijat noin 150 000 henkilöä

1.4. Keskeiset keinot lisätä kansantalouden työtunteja 325 miljoonaa vuodessa

- Työllisyysaste nostettava vähintään 75 %:iin
- Eläkeuudistus on vietävä maaliin. Työuria on pidennettävä myös alusta ja keskeltä.
- Työmarkkinoiden sopimusjärjestelmää on uudistettava kolmikantaisesti. Uudistuksen keskeiset tavoitteet:
 1. Työmarkkinoiden parempi joustavuus ja parempi joustoturva.
 2. Paikallisen sopimisen edistäminen hyödyntämällä täysimääräisesti nykyisten työehtosopimusten mahdollisuuksia. Osana yhteiskuntasopimusta kannustetaan työntekijöitä, yrityksiä ja työmarkkinajärjestöjä edelleen kehittämään paikallista sopimista.
 3. Jatko-, täydennys-, työpaikka- ja uudelleen koulutuksen resursseja on lisättävä kolmikantaisesti.

4. Ammatillista liikkuvuutta lisättävä ja sen vaatimaa turvaa parannetaan.
 5. Alueellista liikkuvuutta lisättävä ja sen vaatimaa turvaa parannetaan.
- Sitoudutaan siihen, että kokonaisveroastetta ei nosteta. Verotuksen liikkumavara kohdistetaan toimiin, joilla voidaan kannustaa työhön, yrittäjyyteen ja riskinottoon.

1.5. Erityistoimet vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien työllistämiseksi

Työllisyysasteen nostaminen 75 prosenttiin ja kansantalouteen tehtyjen työtuntien määrän nostaminen 325 tunnilla vuotta kohden laskettuna vuoteen 2025 mennessä edellyttää vahvoja toimenpiteitä sellaisten henkilöiden auttamiseksi työmarkkinoille, joiden asema työmarkkinoilla on muita heikompi

- Yhteiskuntasopimuksessa on otettava huomioon osatyökykyisten asema. Väli työmarkkinoiden toimivuutta on parannettava.
- Pitkäaikaistyöttömyyden kasvukierre on saatava nopeasti katkeamaan. Pitkittyneen taantuman vuoksi työttömyysjaksojen kestot ovat pidentymässä erittäin huolestuttavalla tavalla. Tilanteeseen on puututtava nopeasti, koska muutoin monen työmarkkinakelpoisuus heikkenee siinä määrin vakavasti, että työttömyydestä tuleekin rakenteellista, jolloin edes talouskasvun vahvistuminen ei riitä auttamaan uuden työpaikan saamiseen. Pidemmällä ajanjaksolla pitkäaikaistyöttömyydestä on pyrittävä kokonaan eroon.
- Nuorisotakuu on saatava toimimaan nuorille luvutulla tavalla.

2. TYÖN TUOTTAVUUS

2.1. Taustaa työn tuottavuuden kehittymiselle

- Jalavan ja Pohjolan (2004) tavoitteena vuosiksi 2005 – 2015 oli keskimäärin 2,7 prosentin kasvu vuotuiselle kokonaistuottavuudelle. Toteuma on ollut noin 2 prosenttia. Alkuvuosien hyvän kehityksen jälkeen tuottavuuskehitys on ollut arviolta 0 prosenttia vuosina 2010-2013 (Maliranta 2014) .
- Tavoitteeksi vuosille 2015 – 2025 on asetettava 1,5 – 2,0 prosentin vuosikasvu tuottavuudelle (Pohjola / Maliranta)

2.2. Keskeiset keinot tuottavuuskasvun kohentamiseksi

- Digitalisaation ja ”kaiken internetin” hyödyntäminen laaja-alaisesti sekä rohkeasti eri toimialoilla. Suhtaudutaan avoimesti erilaisten kokeilujen toteuttamiseen.
- Koulutuksen voimavarojen kohentaminen
 - Erityinen huomio työssä olevan henkilöstön tietojen ja taitojen päivitykseen.
 - Toisen asteen koulutuksen uudistaminen työelämälähtöisemmäksi.
 - Riittävät resurssit korkeakouluasteen valmiuteen osallistua tutkimus- ja kehittämistehtäviin.
 - Koulutusyhteisöjen ja elinkeinoelämän yhteisten innovaatioalustojen rakentaminen.
- Julkisen ja yksityisen tutkimus- ja kehittämisrahoituksen (t&k) kääntäminen kasvuun.
 - Kokoomushallitus on leikannut Tekesin myöntövaltuuksia koko vaalikauden 2011-2015 ajan. Vuonna 2015 jo 127 miljoonan euron tasoon yltävät myöntövaltuusleikkaukset on purettava.
 - Innovaatiovähennys otettava käyttöön insentiiviksi yksityisen t&k- panoksen lisäämiseksi.

VTT:n resurssien palauttaminen

- PK- yritysten tuote- ja yrityskehitysvalmiuksien parantaminen
- Rahoituksen markkinapuutteiden paikkaaminen

Tällä hetkellä puutetta on erityisesti kärsivällisestä vahvaan riskinottoon pystyvistä pääomasta.

Tarvitaan keskeisille toimialoille yksityinen-julkinen rahoitusperiaatteelle rakentuvia kasvurahastoja, joiden määrää lisätään noin 200 – 300 miljoonaa euroa vuodessa rahoituksen kysynnän mukaisesti.

Markkinapuutetta on myös riittävästä vakuuksista, joita tarvitaan vieraanpääoman ehtoisen rahoituksen saamiseksi. (Finnveran tarjoamaa rahoitusta ja riskinottokykyä parannettava juuri tätä ongelmaa lievittävässä palveluissa.)

Innovatiivisten investointien priorisointi julkisissa hankinnoissa

INKA- ohjelmien siirtäminen pois kaupunkien vedosta bisneksen omaan vetoon

- Julkisissa hankinnoissa kiinnitettävä huomiota innovatiivisuuteen ja uudenlaisiin tapoihin toimia. Suomen julkisen sektorin kilpailutuksissa menestyminen voi tarjota vientiin tähtääville innovatiiviselle yrityksille olennaisen tärkeitä preferenssimahdollisuuksia.

KESKUSTAN
EDUSKUNTARYHMÄ

